

Хрідочкін А. В. – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки Українського державного хіміко-технологічного університету, м. Дніпро
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9387-8864>

Актуальні проблеми стратегії модернізації нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в Україні

*Метою статті є аналіз актуальних проблем модернізації нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в Україні, пов'язаних із законодавчим закріпленням питань адміністративної відповідальності за правопорушення в зазначеній сфері. Для її досягнення сформульовано такі завдання: проаналізувати наявні наукові підходи щодо адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері інтелектуальної власності; обґрунтувати власну наукову позицію щодо внесення необхідних змін до чинного законодавства України про адміністративну відповідальність. **Методологія** підготовки публікації ґрунтується на застосуванні міжгалузевого підходу, який спонукає до досконалішого підходу до вивчення питання ролі законодавчого забезпечення адміністративно-правових засад публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності, аніж це було б зроблено лише в межах галузі публічного управління. **Наукова новизна** статті полягає в дослідженні можливості внесення відповідних змін до чинного вітчизняного законодавства про адміністративну відповідальність. **Висновки.** Актуальною проблемою модернізації нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності є виокремлення відповідних адміністративних правопорушень в окрему главу Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення. Новий структурний елемент Кодексу України про адміністративні правопорушення повинен базуватися на сучасній концепції охорони інтелектуальної власності й мати відповідну структуру, яка б відповідала вимогам сьогодення. Крім того, необхідним залишається й законодавче закріплення самої методики визначення розміру матеріальної шкоди за порушення прав інтелектуальної власності.*

Ключові слова: адміністративна відповідальність; адміністративне правопорушення; інтелектуальна власність; правозастосування; публічне адміністрування; склад адміністративного правопорушення; сфера інтелектуальної власності.

Вступ

Нині в Україні вже існує консолідована комплексна нормативна база для успішного виконання завдань публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності, яка є ієрархічною системою відповідних правових норм. Але водночас сучасна реформа сфери інтелектуальної власності тісно пов'язана з підготовкою нової концепції законодавства в цій сфері. І саме на визначення концептуальних засад нового законодавства, а також перспектив його систематизації та вдосконалення, і повинна бути спрямована діяльність науковців і практиків у сфері інтелектуальної власності. Такий підхід і має стати підґрунтям реалізації збалансованої правової політики. Проте розпорошений масив національного законодавства зовсім не сприяє його одноманітному, а, відповідно, й ефективному застосуванню. Адже, якщо із зазначених позицій розглянути чинне вітчизняне законодавство про інтелектуальну власність, то в неупередженого дослідника воно навряд чи викличе велику кількість позитивних оцінок. З одного боку, майже всі чинні в цій галузі нормативні акти містять численні й досить серйозні розбіжності один з одним (а іноді – і з іншими законодавчими актами). З іншого ж боку, їх «набір» є досить випадковим, оскільки навряд чи хтось спроможний

чітко пояснити необхідність існування окремих з них. Крім того, зміст деяких законів не містить жодного адекватного регулювання такої найважливішої частини сфери інтелектуальної власності, як договори про використання її об'єктів. Іншими словами, власне «ринку інтелектуальних продуктів» (їх майновий обіг) все ще залишається практично нерегульованим.

Ефективне публічне адміністрування у сфері інтелектуальної власності є важливою умовою успішного розв'язання завдань удосконалення відповідної вітчизняної нормативної бази. Про це переконливо свідчить численна кількість публікацій вітчизняних дослідників. Зокрема загальні проблеми адміністративно-правового регулювання досліджували В. Б. Авер'янов, Н. О. Армаш, О. М. Бандурка, Д. М. Бахрах, В. М. Бевзенко, Ю. П. Битяк, С. М. Братусь, І. А. Галаган, В. В. Галунько, С. В. Ківалов, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, Д. М. Лук'янець, В. П. Петков, Д. В. Приймаченко, С. Г. Стеценко, Ю. С. Шемшученко, О. М. Якуба та інші вчені. Безпосередньо ж проблемні аспекти нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності вивчали Ю. Л. Бошицький, Ю. Ф. Іванов, В. В. Колесніченко, А. Г. Майданевич, О. О. Михальський, М. В. Паладія, Г. С. Римарчук, О. П. Світличного, Д. В. Смерницького, О. В. Тан-

дир тощо. Але проблеми, пов'язані з реалізацією завдань законодавчого забезпечення публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності, й нині є актуальними. Крім того, залишаються неподоланими та постійно з'являються нові перепони.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є аналіз актуальних проблем модернізації нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в Україні, пов'язаних із законодавчим закріпленням питань адміністративної відповідальності за правопорушення в зазначеній сфері.

Виклад основного матеріалу

Метою державної політики щодо публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності є досягнення максимально можливого рівня розвитку сфери інтелектуальної власності шляхом усебічного захисту й охорони прав її власників і стимулювання їх творчої діяльності. Одним із ключових напрямів державної політики у цій сфері є відповідна законодавча регламентація. Водночас правова політика щодо публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності й створена на її підґрунті система правової регламентації та охорони інтелектуальної власності виявляють неспроможність розв'язати ключові завдання, визначені законодавцем, що спонукає до дієвого та системного залучення громадськості шляхом законодавчого врегулювання лобювання, створення консультативно-дорадчих органів, проведення експертизи проєктів нормативно-правових актів тощо (Nesterovych, 2017; 2018; 2020; Fedorenko, & Nesterovych, 2020; Batanov, & Holoiadova, 2020; Kaminskaia, 2014; Kaminska, Spakovich, Demidenko, & Siokh, 2018; Kortukova, Kaminska, Dei, & Blahodarnyi, 2020).

Основними недоліками публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності, на нашу думку, слід вважати: відсутність державної стратегії довгострокового розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні; невідповідність частини законів України про інтелектуальну власність положенням цивільного законодавства України (насамперед Цивільного кодексу України); значне відставання в адаптації нормативно-правової бази до сучасних економічних і політичних умов, зокрема до боротьби з патентним тролінгом, інтернет-піратством, задоволення потреб ІТ-галузі, військово-промислового й агропромислового комплексів тощо; гальмування процесу адаптації положень законодавства України у сфері інтелектуальної власності, що мають бути імplementовані в межах виконання Україною Угоди про асоціацію з

Європейським Союзом; недоліки в правовій охороні комерційної таємниці, ноуау, укладання угод франчайзингу, визначення поняття «роялті» тощо; відсутність законодавчо встановленої методики визначення розміру матеріальної шкоди за порушення прав інтелектуальної власності.

Надважливим є питання щодо потреби вдосконалення адміністративно-правових заходів регулювання сфери інтелектуальної власності. Його підставою в Україні є чинний Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), оскільки саме він призначений охороняти сферу інтелектуальної власності від протиправних посягань.

Вивчаючи досвід іноземних держав у цій сфері, зазначимо, що у деяких країнах в межах процедур публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності прийнято окремі кодифіковані нормативні акти. Так, у Франції кодифікація у сфері інтелектуальної власності відбулася ще 1992 року та завершилася прийняттям Кодексу інтелектуальної власності Франції (Code de la Propriete Industrielle). У Філіппінах Кодекс інтелектуальної власності (Intellectual property code) був введений в дію окремим законом (1997 року) та містить норми стосовно патентів, торговельних марок (знаків для товарів і послуг), об'єктів авторського права та комерційних найменувань. В Італії Кодекс промислової власності (Industrial Property Code) стосується лише окремих об'єктів інтелектуальної власності, а авторські й суміжні права в цій країні врегульовано окремим законом. У Португалії сфера інтелектуальної власності врегульована Кодексом про авторське право і суміжні права (1985 рік), Кодексом промислової власності (Industrial Property Code) (2003 рік). Процес щодо створення Кодексу інтелектуальної власності наразі триває в Естонії, яка з 2012 року здійснює її за підтримки ЄС в межах національної програми «Розвиток кращого законодавства». Відомим є той факт, що в Бельгії було прийнято Кодекс економічного права (Code of Economic Law) (2015 рік), одинадцята книга якого присвячена висвітленню положень, які безпосередньо стосуються сфери інтелектуальної власності.

В Україні ж дискусія стосовно доцільності прийняття окремого кодифікованого законодавчого акта – Кодексу інтелектуальної власності та щодо внесення до нього норм про адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності останнім часом отримала новий імпульс. Появу ідеї щодо потреби в розробці Кодексу інтелектуальної власності її автори пояснюють, як правило, тим, що саме такий нормативний акт сприятиме впорядкуванню відносин, що реально склалися в суспільстві, та правильній побудові їхніх нових елементів, а також

слугуватиме розв'язанню завдань правового регулювання та полегшенню застосування законодавства про інтелектуальну власність, оскільки внутрішня логіка нового документа зробить його чіткішим і яснішим (Kryzhna, 2010, p. 114).

На нашу думку, зазначене є досить сумнівним, оскільки удосконалення адміністративного законодавства вимагає насамперед дотримання принципу наступності в адміністративному праві – використання попереднього правового досвіду та забезпечення наявності спільних рис у правових нормах, судовій практиці та доктринальних наукових положеннях. Причому визначальну роль у цьому процесі відіграє наступність в адміністративному законодавстві – зв'язок між попередніми та новими законодавчими актами, які встановлюють караність діяння, а також зв'язок, за яким у новому нормативному акті зберігаються всі основні ознаки, що визначають змістовну й формальну характеристику закону про адміністративну відповідальність (Yemelianova, 2017, p. 62-63). Адміністративне законодавство спочатку УРСР, а потім й України загалом розвивалося на підставі єдиного кодифікованого закону про адміністративну відповідальність, який містив норми, що визначали протиправність і караність конкретного діяння. Крім того, статті Особливої частини КУпАП мають імперативний характер лише спільно зі статтями його Загальної частини. Водночас обидві частини КУпАП утворюють нерозривну системну нормативну єдність, і застосування жодної адміністративно-правової норми Особливої частини неможливе без звернення до частини Загальної (Panasiuk, 2017, p. 74). Нерозривний зв'язок між нормами Загальної та Особливої частин КУпАП полягає в тому, що під час розв'язання питань, пов'язаних зі звільненням від адміністративної відповідальності та покарання, застосовують одночасно норми обох його частин. У випадку ж можливого розміщення норм про адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності в Кодексі інтелектуальної власності, їх застосування без норм Загальної частини КУпАП стане неможливим. Насправді, саме норми Загальної частини визначають підстави адміністративної відповідальності, чинність закону про адміністративну відповідальність у просторі та часі, суб'єкт адміністративного правопорушення, стадії його вчинення, види стягнень і ще чимало інших питань, без урахування яких неможлива правильна кваліфікація відповідних протиправних діянь.

Отже, запропоноване деякими дослідниками включення норм про адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності до Кодексу інтелектуальної власності, на нашу думку, є недоцільним і неконструктивним.

Більш обґрунтованим нам вбачається традиційне існування кодифікованого нормативно-правового акту, що містить усі норми про адміністративну відповідальність. Саме тому й розгляд перспектив удосконалення адміністративно-правової охорони інтелектуальної власності слід, на наше переконання, здійснювати винятково в площині удосконалення чинного вітчизняного закону про адміністративну відповідальність.

Актуальним питанням вдосконалення державної адміністративно-правової політики у сфері інтелектуальної власності вважаємо об'єднання та систематизацію відповідних статей у чинному КУпАП. На численні порушення вимог системності у чинному адміністративному законодавстві України та наявності в ньому чималої кількості системних розбіжностей фахівці наголошували неодноразово (Demchenko, 2018, p. 99; Sarybaieva, 2017, p. 29). В ідеалі законодавство про адміністративну відповідальність повинно бути логічно завершеною, послідовною, внутрішньо єдиною та цільною системою норм й інститутів, які побудовані та функціонують на єдиних принципах і спільних засадах, проте в реальності вітчизняне законодавство досить неідеальне. Яскравим прикладом дефектів системності та системного підходу законодавця, як на етапі розробки та прийняття КУпАП (1984 року), так і під час подальших внесень до нього змін і доповнень, є законодавство про відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності. Норми про відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері інтелектуальної власності перебувають у трьох різних главах КУпАП (главі 6 «Адміністративні правопорушення, що посягають на власність» (ст. 51-2), главі 9 «Адміністративні правопорушення у сільському господарстві. Порушення ветеринарно-санітарних правил» (ст. 107-1) та главі 12 «Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницької діяльності» (ст. 156-3, 164-6, 164-7, 164-8, 164-9 та 164-13).

Одразу постає питання: а чи доцільне розміщення складів адміністративних правопорушень, які мають спільний об'єкт посягання – суспільні відносини у сфері інтелектуальної власності – у різних главах КУпАП? Адже законодавець здійснив виокремлення глав в Особливій частині КУпАП на підставі родових об'єктів протиправного посягання, розмістивши адміністративно-правові норми у різних главах з огляду на критерії однорідності (однотипності, схожості) тих суспільних відносин, яким адміністративні правопорушення завдають шкоди. І, попри те, що однорідність правовідносин у сфері інтелектуальної власності було доведено раніше, додамо, що всі об'єкти інтелектуальної

власності, не зважаючи на наявні певні відмінності між ними, об'єднує низка спільних ознак. По-перше, правове регулювання процесу створення й використання об'єктів інтелектуальної власності здійснюється на підставі єдиного нормативного акту – книги четвертої Цивільного кодексу України. По-друге, у главі 35 книги четвертої цього Кодексу встановлено спільні для всіх об'єктів інтелектуальної власності принципи й правила їх створення та використання. По-третє, зазначений нормативно-правовий акт встановлює на об'єкти інтелектуальної власності набір майнових й особистих (немайнових) прав, які багаті в чому схожі. По-четверте, майнові права можна передавати третім особам на підставі схожих за назвою та змістом договорів. Саме тому ми вважаємо, що, з огляду на системний підхід до законодавства про адміністративну відповідальність, було б правильним ті статті, які передбачають адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності, розмістити в одній структурній одиниці – окремій главі КУпАП.

На жаль, питання щодо необхідності виокремлення адміністративних правопорушень у сфері інтелектуальної власності в окрему групу протиправних діянь така наука, як адміністративне право, майже не розглядає. Водночас слід зазначити, що деякі вчені (В. В. Галунько, Т. О. Гарбуз, О. М. Головкова, І. Г. Запорожець, Г. С. Римарчук, Н. В. Троцюк, Є. В. Юркова) не вважають обґрунтованим і виправданим вищевказане розташування норм про адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності в структурі Особливої частини КУпАП та, критично ставлячись до пропозицій об'єднати норми вказаних статей в окремій главі, стверджують, що подібні зміни не лише не сприятимуть розв'язанню будь-яких функціональних завдань, але й породжуватимуть низку додаткових питань (Halunko, 2009, p. 176; Holovkova, 2009, p. 73). Проте, деякі науковці (Т. О. Гарбуз, Г. С. Римарчук) погоджуються з тим, що специфіка правового регулювання суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності та через подвійну природу об'єктів інтелектуальної власності не дозволяє зарахувати склади цих адміністративних правопорушень ані до адміністративних правопорушень, що посягають на власність, ані до адміністративних правопорушень у галузі торгівлі, громадського харчування, фінансів і підприємницької діяльності (Rymarchuk, 2013, p. 93), у сфері послуг.

Проте у науковій юридичній літературі дедалі частіше з'являються пропозиції щодо необхідності групування статей, якими передбачено відповідальність за протиправні посягання на інтелектуальну власність, в одному структурному елементі

КУпАП. Наприклад, Н. В. Троцюк зауважує щодо доцільності виокремлення у КУпАП окремої глави, присвяченій охороні інтелектуальної власності як особливої категорії правовідносин, що сприятиме врахуванню своєрідності об'єкта протиправного посягання (Trostiuk, 2016, p. 84). Щоправда, думки авторів щодо запропонованих пропозицій не є однастайними. Так, одні фахівці (Ф. О. Кіриленко, В. А. Свирида) підтримують зазначену вище думку (Kirilenko, 2011, p. 43; Svyryda, 2016, p. 69), інші (І. С. Кравченко, А. Г. Майданевич) пропонують внести пропозиції до складу наявних глав КУпАП (Kravchenko, 2010, p. 101; Maidanevych, 2017, p. 92).

Аналіз структури елементів КУпАП дозволяє дійти висновку щодо того, що законодавець розглядає як родовий об'єкт правопорушень у сфері інтелектуальної власності відносини власності (глава 6), відносини у сільському господарстві (глава 9) та відносини в галузі торгівлі, громадського харчування, фінансів і підприємницької діяльності (глава 12), сфері послуг. Проте жодна з вищезазначених глав Особливої частини КУпАП не здатна цілком об'єднати всі об'єкти адміністративних правопорушень у сфері інтелектуальної власності. Водночас, попри власну подвійну природу, інтелектуальна власність є єдиним об'єктом. Її складовим елементам притаманні загальні, характерні лише для інтелектуальної власності, особливості. По-перше, це нематеріальна природа та неможливість її фізичного уособлення. Ця властивість зумовлює те, що право інтелектуальної власності є цінністю саме через його виключність, якою є принцип належності цього права виключно одній особі або декільком чітко визначеним відповідно до закону особам. З огляду на зазначене, адміністративне законодавство у сфері інтелектуальної власності має бути спрямоване насамперед на забезпечення виключності права інтелектуальної власності. Суспільна шкідливість порушення останнього повинна бути передбачена незалежно від набору конкретних результатів інтелектуальної творчості, зафіксованих цивільним законодавством. Тому слід визнати думки тих авторів, які зазначають, що внаслідок групування статей про адміністративні правопорушення у сфері інтелектуальної власності в одному структурному елементі закону про адміністративну відповідальність створюється «запас законодавчої міцності» на певний час у майбутньому, який, у випадку наповнення поняття «інтелектуальної власності» новими об'єктами, сприятиме доповненню закону новими складами адміністративних правопорушень (Kobzieva, 2017, p. 175).

Отже, система та структура Особливої частини чинного сьогодні КУпАП не дозволяють об'єднати

склади адміністративних правопорушень у сфері інтелектуальної власності в одній із вже існуючих глав КУпАП без порушення принципу системності розміщення адміністративно-правових норм. Але, вважаємо, що об'єднання адміністративних правопорушень у сфері інтелектуальної власності в одній главі сприятиме підвищенню ефективності запобігання таким правопорушенням. Зважаючи на вищезазначене, можемо погодитися із висловленою в літературі тезою, що пропозиція стосовно об'єднання статей про адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності не пов'язана з розв'язанням головного завдання, яке постає під час будь-якого удосконалення законодавства про адміністративну відповідальність – підвищення ефективності його застосування (Luchka, 2017, р. 113), а виокремлення в окрему главу цієї групи адміністративних правопорушень «не вирішить головних функціональних завдань» (Mikulonok, 2015, р. 126).

Що ж до місця цієї глави в структурі Особливої частини КУпАП, то вважаємо, що її слід розмістити за главою 6 («Адміністративні правопорушення, що посягають на власність»). Це пов'язано з подвійною природою результатів інтелектуальної творчої діяльності, а також з послідовністю розміщення інституту інтелектуальної власності в ЦК України, наслідком чого є те, що наступною за книгою третьою «Право власності та інші речові права» є книга четверта – «Право інтелектуальної власності». З огляду на вищезазначене, вважаємо, що оптимальним способом закріплення норм, що встановлюють адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності, буде доповнення Особливої частини КУпАП Главою 6-1 («Адміністративні правопорушення у сфері інтелектуальної власності»), яка міститиме такі склади адміністративних правопорушень:

– ст. 51-4 «Порушення авторського права і суміжних прав»;

– ст. 51-5 «Порушення права інтелектуальної власності на наукове відкриття»;

– ст. 51-6 «Порушення права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, компонування інтегральних мікросхем, раціоналізаторську пропозицію»;

– ст. 51-7 «Порушення права інтелектуальної власності на сорт рослин і породи тварин»;

– ст. 51-8 «Порушення права інтелектуальної власності на комерційну таємницю»;

– ст. 51-9 «Порушення права інтелектуальної власності на комерційне найменування, торговельну марку і географічне зазначення походження товару».

Окресленню диспозицій і санкцій зазначених статей мають бути присвячені окремі наукові дослідження.

Наукова новизна

Наукова новизна статті полягає в дослідженні ролі адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері інтелектуальної власності в процесі реалізації адміністративно-правових засад публічного адміністрування. Запропоновані необхідні зміни до чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Висновки

Отже, актуальною проблемою модернізації нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності є виокремлення відповідних адміністративних правопорушень в окрему главу Особливої частини КУпАП. Безумовно, просте об'єднання правових норм не здатне нейтралізувати всі труднощі, оскільки існують і проблеми, які, як засвідчує практика, зазвичай виходять на перший план – проблеми, пов'язані з особистістю правозастосувальника. Але це зовсім не означає, що за існування проблеми правозастосування, закон не слід удосконалювати. Адже для досягнення дійсно ефективного результату удосконалення адміністративно-правової охорони інтелектуальної власності лише об'єднання відповідних статей закону в окремій главі буде недостатньо. Новий структурний елемент КУпАП повинен базуватися на сучасній концепції охорони інтелектуальної власності та мати відповідну структуру, яка б відповідала вимогам сьогодення. Крім того, необхідним залишається і законодавче закріплення самої методики визначення розміру матеріальної шкоди за порушення прав інтелектуальної власності.

REFERENCES

- Batanov, O.V., & Holoiadova, T. (2020). Instytut biznes-ombudsmaniv u suchasnomu sviti: problemy kontseptualizatsii ta konstytuivannia [Institute of business-ombudsmans in the modern world:z problems of conceptualization and constitutionality]. *Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnya, Expert: paradigms of legal sciences and public administration*, 5, 86-122. doi: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4\(10\)](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4(10)) [in Ukrainian].
- Demchenko, V.O. (2018). Problemni aspekty systematyzatsii dzherel administratyvnoho prava v Ukraini [Problematic aspects of systematization of sources of administrative law in Ukraine]. *Internauka, Internauka*, 7(1), 98-101 [in Ukrainian].
- Fedorenko, V., & Nesterovych, V. (2020). 'Soft Law' in the Mechanism of the International and National Protection of the Constitutional Electoral Rights. *Krytyka Prava*, 12(3), 178-195. doi: 10.7206/kp.2080-1084.402.

- Halunko, V.V. (2009). Administratyvno-pravova okhorona intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Administrative Legal Protection of Intellectual Property in Ukraine]. *Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
- Holovkova, O.M. (2009). Administratyvna vidpovidalnist za porushennia prav na obiekt prava intelektualnoi vlasnosti [Administrative responsibility for violation of rights to intellectual property rights]. *Candidate's thesis*. Irpin [in Ukrainian].
- Kaminska, N., Spakovich, O., Demidenko, V., & Siokh, K. (2018). Trends in the Development of International Legal Personality and Subjects of International Law: Theoretical Analysis. *OPCION. Universidad del Zulia, 34(87-2)*, 507-520.
- Kaminskaia, N.V. (2014). Vliianie globalizatsionnykh tendentsiy na stanovlenie regionalnykh pravovykh sistem [Influence of globalization tendencies on formation of regional legal systems]. *Mezhdunarodnoe pravo, International law, 2*, 20-33. doi:10.7256/2306-899.2014.2.10941 [in Russian].
- Kirilenko, F.O. (2011). Administratyvno-pravovi zakhyst prava intelektualnoi vlasnosti pravookhoronnyimi orhanami Ukrainy [Administrative and legal protection of intellectual property rights by law enforcement agencies of Ukraine]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Kobzieva, T.A. (2017). Udoshkonalennia administratyvnoho zakonodavstva, yake vyznachaie vidpovidalnist za pravoporushennia u finansovii sferi [Improvement of administrative legislation, which determines responsibility for offenses in the financial sector]. *Nashe pravo, Our right, 1*, 172-177 [in Ukrainian].
- Kortukova, T., Kaminska, N., Dei, M., & Blahodarnyi, A. (2020). COVID-19: Regulation of Migration Processes in The European Legal Area. *Cuestiones Políticas, 38*, 321-332.
- Kravchenko, I.S. (2010). Administratyvno-yurysdyktsiina diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav u sferi zakhystu prava intelektualnoi vlasnosti [Administrative-Jurisdictional activities of internal affairs bodies in the field of intellectual property protection]. *Candidate's thesis*. Dnipropetrovsk. [in Ukrainian].
- Kryzhna, B. (2010). Varianty kodyfikatsii zakonodavstva u sferi intelektualnoi vlasnosti [Options for codification of legislation in the field of intellectual property]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti, The theory and practice of intellectual property, 1*, 110-115 [in Ukrainian].
- Luchka, I.Yu. (2017). Nove u zakonodavstvi pro intelektualnu vlasnist [Intellectual Property Legislation]. *Pravo.ua, New. Right.ua, 3*, 111-117 [in Ukrainian].
- Maidanovich, A.H. (2017). Nezakonne vykorystannia ob'ektiv intelektualnoi vlasnosti: administratyvno-pravovi aspekt [Illegal use of intellectual property objects: administrative-legal aspect]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Mikulonok, I.O. (2015). *Intelektualna vlasnist [Intellectual Property]* (3rd ed.). Kyiv: Kondor-Vydavnytstvo [in Ukrainian].
- Nesterovych, V.F. (2017). Verkhovenstvo prava ta zabezpechennia prav liudyny na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh Ukrainy [Rule of law and ensuring human rights in the temporarily occupied territories of Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA, Scientific notes of NaUKMA, 200*, 85-92 doi: <https://doi.org/10.33270/04201901.102> [in Ukrainian].
- Nesterovych, V.F. (2018). Konstytutsiino-pravovi vydy hromadskoi ekspertyzy v Ukraini [Constitutional and legal types of public expertise in Ukraine]. *Ekspert: Paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia, Expert: Paradigms of legal sciences and public administration, 2*, 67-76. doi: 10.32689/2617-9660-2018-2-2-67-76 [in Ukrainian].
- Nesterovych, V.F. (2020). Zaborona dyskryminatsii yak vazhlyvyi mizhnarodnyi ta konstytutsiynyi pryntsyyp v haluzi prav liudyny [Prohibition of discrimination as an important international and constitutional principle in the field of human rights]. *Ekspert: Paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia, Expert: Paradigms of legal sciences and public administration, 5*, 86-122. doi: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4\(10\)](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4(10)) [in Ukrainian].
- Panasiuk, R.P. (2017). Naukovi aspekty rozvytku administratyvnoho prava [Scientific aspects of development of administrative law]. *Naukovi pratsi MAUP, Scientific works of MAUP, 1*, 73-79 [in Ukrainian].
- Rymarchuk, H.S. (2013). Administratyvno-pravove zabezpechennia prava intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Administrative legal support of intellectual property rights in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Lviv [in Ukrainian].
- Sarybaieva, H.M. (2017). Suchasni pidkhody do systematyzatsii administratyvnoho zakonodavstva: dosvid haluzi konstytutsiinoho prava [Modern approaches to systematization of administrative legislation: experience in the field of constitutional law]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu, Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: jurisprudence, 28*, 28-31 [in Ukrainian].
- Svyryda, V.A. (2016). Administratyvno-pravova okhorona intelektualnoi vlasnosti orhanami, shcho zdiisniuiut derzhavnu mytnu spravu v Ukraini [Administrative and legal protection of intellectual property by bodies carrying out state customs business in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Trostriuk, N.V. (2016). Administratyvno-pravovi zakhyst avtorskykh prav [Administrative-legal protection of copyright]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Yemelianova, I.I. (2017). Deiaki istoryko-pravovi aspekty rozvytku administratyvnoi yustyttsii [Some historical and legal aspects of the development of administrative justice]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy, Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine, 1*, 61-65 [in Ukrainian].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Батанов О. В., Голядова Т. О. Інститут бізнес-омбудсманів у сучасному світі: проблеми концептуалізації та конституювання. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2020. № 5. С. 86–122. doi: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4\(10\)](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4(10)).
- Демченко В. О. Проблемні аспекти систематизації джерел адміністративного права в Україні. *Інтернаука*. 2018. № 7 (1). С. 98–101.
- Fedorenko V., Nesterovych V. 'Soft Law' in the Mechanism of the International and National Protection of the Constitutional Electoral Rights. *Krytyka Prawa*. 2020. Vol. 12. No. 3. P. 178–195. doi: 10.7206/kp.2080-1084.402.
- Галунько В. В. Адміністративно-правова охорона інтелектуальної власності в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2009. 393 с.
- Головкова О. М. Адміністративна відповідальність за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2009. 205 с.
- Kaminska N., Spakovich O., Demidenko V., Siokh K. Trends in the Development of International Legal Personality and Subjects of International Law: Theoretical Analysis. *OPCION. Universidad del Zulia*. 2018. Vol. 34. No. 87-2. P. 507–520.
- Каминская Н. В. Влияние глобализационных тенденций на становление региональных правовых систем. *Международное право*. 2014. № 2. С. 20–33. doi:10.7256/2306-899.2014.2.10941.
- Кіриленко Ф. О. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності правоохоронними органами України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2011. 183 с.
- Кобзева Т. А. Удосконалення адміністративного законодавства, яке визначає відповідальність за правопорушення у фінансовій сфері. *Наше право*. 2017. № 1. С. 172–177.
- Kortukova T., Kaminska N., Dei M., Blahodarnyi A. COVID-19: Regulation of Migration Processes in The European Legal Area. *Cuestiones Políticas*. 2020. Vol. 38. P. 321–332.
- Кравченко І. С. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів внутрішніх справ у сфері захисту права інтелектуальної власності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Дніпропетровськ, 2010. 224 с.
- Крижна В. Варіанти кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2010. № 1. С. 110–115.
- Лучка І. Ю. Нове у законодавстві про інтелектуальну власність. *Право.ua*. 2017. № 3. С. 111–117.
- Майданевич А. Г. Незаконне використання об'єктів інтелектуальної власності: адміністративно-правовий аспект : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 207 с.
- Мікульонюк І. О. Інтелектуальна власність : навчальний посібник. 3-тє вид. Київ : Кондор-Видавництво, 2015. 242 с.
- Нестерович В. Ф. Верховенство права та забезпечення прав людини на тимчасово окупованих територіях України. *Наукові записки НаУКМА*. 2017. Т. 200. С. 85–92. (Серія «Юридичні науки»). doi: <https://doi.org/10.33270/04201901.102>.
- Нестерович В. Ф. Конституційно-правові види громадської експертизи в Україні. *Експерт: Парадигми юридичних наук і державного управління*. 2018. № 2. С. 67–76. doi: 10.32689/2617-9660-2018-2-2-67-76.
- Нестерович В. Ф. Заборона дискримінації як важливий міжнародний та конституційний принцип в галузі прав людини. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2020. № 5. С. 86–122. doi: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4\(10\)](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-4(10)).
- Панасюк Р. П. Наукові аспекти розвитку адміністративного права. *Наукові праці МАУП*. 2017. Вип. 1. С. 73–79. (Серія «Юридичні науки»).
- Римарчук Г. С. Адміністративно-правове забезпечення права інтелектуальної власності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2013. 247 с.
- Сарибаєва Г. М. Сучасні підходи до систематизації адміністративного законодавства: досвід галузі конституційного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. Вип. 28. С. 28–31. (Серія «Юриспруденція»).
- Свирида В. А. Адміністративно-правова охорона інтелектуальної власності органами, що здійснюють державну митну справу в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2016. 214 с.
- Троцюк Н. В. Адміністративно-правовий захист авторських прав : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2016. 238 с.
- Ємельянова І. І. Деякі історико-правові аспекти розвитку адміністративної юстиції. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2017. № 1. С. 61–65.

Стаття надійшла до редколегії 11.01.2021

Khridochkin A. – Doctor of Law, Associate Professor, Professor of the Department of Entrepreneurship, Organization for Production and Applied Economics of the Ukrainian State Chemical and Technological University, Dnipro, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9387-8864>

Actual Problems of the Strategy for Modernization of the Normative Base of Public Administration in the Field of Intellectual Property in Ukraine

*The **purpose** of the article is to analyze the actual problems of modernization of the normative base of public administration in the field of intellectual property in Ukraine related to the legislative consolidation of issues of administrative responsibility for the offense in the field. For its achievement, the following tasks are formulated: to analyze the existing scientific approaches to administrative liability for offenses in the field of intellectual property; To substantiate its own scientific position on the introduction of necessary changes to the current legislation of Ukraine on administrative liability. The **methodology** of preparation of the publication is based on the application of inter-sectored approach, through which it is possible to be more likely to approach the study of the role of legislative provision of administrative and legal principles of public administration in the field of intellectual property than it would be made only within the field of public administration. The **scientific novelty** of the article is to study the possibility of making appropriate amendments to the current domestic legislation on administrative liability. **Conclusions.** The current problem of modernizing the normative base of public administration in the field of intellectual property is the allocation of relevant administrative offenses in a separate head of the special part of the Code of Ukraine on administrative offenses. The new structural element of the Code of Ukraine on administrative offenses should be based on the modern concept of intellectual property protection and to have a relevant structure that would meet the requirements of the present. In addition, the legislative consolidation of the methodology of determining the size of material damage to the violation of intellectual property rights remains.*

Keywords: administrative responsibility; administrative offense; intellectual property; law enforcement; public administration; the composition of an administrative offense; the scope of intellectual property.